

Merve
ERDİL
merdil@hurriyet.com.tr

TAİDER, AİLE ŞİRKETLERİNDE
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ
SAĞLAYARAK
ÖMÜRLERİNİ UZATYOR

Çin'de kömür yerine güneş

ÇİN'de enerji ekonomisi alanında ilginç gelişmeler oluyor. Açıklanan yeni verilere göre, Çin'de kömür tüketimi 3 yıldır üst üste düşüş gösterdi. Çin tarafından açıklanan verilere göre, Çin'de kömür tüketimi 2016 yılında yüzde 4.7 daralma göstermiş. Bu düşüş 2014 ve 2015'teki düşüsten daha yüksek oranda gerçekleşmiş. Diğer yandan ülkedeki güneş enerjisi kurulu gücü 2016'da yüzde 81.6 artarak 77 gigavata (GW) ve rüzgâr kurulu gücü ise yüzde 13.2 artarak 149 GW a ulaştı. Dünyadaki rüzgâr enerjisinin yaklaşık üçte biri bugün Çin'de bulunuyor.

AİLE ŞİRKETLERİ NASIL UZUN YAŞAR?

Türkiye'de ve dünyada halen ekonomide büyük ağırlığı olan aile şirketleriyle ilgili aile üyeleri arasındaki ihtilaf ve bölünmelere ilişkin haberler sık sık gündeme gelirken, bugünlerde şirketler kurumsallaşmaya çalışıyor. TAİDER, aile şirketlerinde sürdürülebilirliği sağlayarak ömürlerini uzatmayı hedefliyor.

TÜRKİYE'DE şirketlerin yüzde 95'i aile şirketi ve ömürleri ortalama 25-30 yıl. Aile şirketlerinin sadece yüzde 47'si ikinci kuşağa, yüzde 13'siyse üçüncü kuşağa geçebiliyor. Dördüncü ve sonraki kuşaklara geçebilenlerin oranı yüzde 2'te kalıyor. Bu şirketlerin daha sürdürülebilir olmalarını sağlayarak, ömürlerini uzatmayı hedefleyen Türkiye Aile İşletmeleri Derneği (TAİDER) yeni bir projeyi hayata geçirdi. "Kuzey Yıldızı" isimli proje, aile şirketlerinde sürdürülebilirlik bilincinin gelişmesini ve kurumsal sürdürülebilirlik yaklaşımını benimseyerek bu alanda çalışmalar yapan işletmelerin teşvik edilmesini amaçlıyor. TAİDER Yönetim Kurulu Başkanı Sumer Tömek Bayındır, "Sürdürülebilirlik kavramı ve çeşitli boyutları ile sık sık karşılaşıyoruz. Ancak ekonomimizin baskın ekonomik yapısı olan aile işletmelerinin erişebileceği bir yol haritasını ortaya koyan çalışmaların çok kısıtlı olduğunu görüyoruz. Kurumsal sürdürülebilirlik yaklaşımını benimseyerek bu alanda çalışmalar yapan, çalışanlar, çevre, toplum ve gelecek nesiller açısından fark yaratarak ülke ekonomisine değer katan aile işletmelerinin teşvik edilmesini amaçlıyoruz" diyor.

Forbes'un 2016 yılı milyarder listesinin yüzde 42'si aile şirketleri... Türkiye ekonomisi içinde milli gelirin yaklaşık yüzde 90'ının aile şirketleri tarafından üretildiği ifade ediliyor. Çeşitli raporlara göre, aile şirketleri küresel gayri safi hasılanın da yüzde 70 ile 90'ını yaratıyor. ABD'de aile şirketlerinin tüm şirketler içindeki oranı yüzde 90, Avrupa'da yüzde

Sumer
Tömek Bayındır

60, Asya'da ise yüzde 95 civarında. Yani dünyada bir yandan garajdan çıkan yeni girişimciler güçlenirken, diğer yandan aile şirketleri de ekonomide ağırlığını koruyor. Ancak tüm aile şirketlerinin çok da uzun ömürlü olduğu söylenemez. Sadece Türkiye'de değil dünyada da dördüncü nesle ulaşabilmiş aile şirketlerinin sayısı parmakla gösterilebilecek kadar az. **İstanbul Sanayi Odası** Başkanı **Erdal Bahçivan** da, daha önce Türkiye'de 100 yaşını aşan aile şirketi sayısının 20 civarında olduğunu belirterek, sürdürülebilirliği sağlamanın önemine dikkat çekmişti.

AİLE ANAYASASI

Bu konuda değişimi amaçlayan Kuzey Yıldızı Sürdürülebilirlik Projesi'ni, TAİDER Başkanı ve üyelerinden dinleme imkanımız oldu. Bayındır, hem şirketlerin sürdürülebilirliği, hem de kaynakları doğru kullanarak bir sonraki nesle aktarabilmenin şirket

kültürüne yerleşmesi için çalıştıklarını belirterek, "Dört alanda farklı çalışma yapıp, belli seviyeye gelen şirketlere ödül vereceğiz. Eski çağlardan beri yol gösteren Kuzey Yıldızı'nı mihenk taşı alacağız" diyor. Bayındır, Türk şirketlerin hem daha kurumsal, hem de sürdürülebilir olmaları için son dönemde aile anayasasını gündeme aldığını anlatarak, "Aile anayasası" aile şirketlerinde karşılaşılan sorunları çözmekte yararlı bir hukuki strüman. İyiler aile anayasası şirketin devamlılığını sağlama ve aileyi bir arada tutabilme adına büyük önem taşıyor" diyor. Aile şirketleri etrafında ortaya çıkan sorunlara bakıldığında, çoğunun şirket işlerinin gelişme ve geleceği konusundaki görüş ayrılıklarından kaynaklandığı görülüyor. Türkiye'de tanınmış 20 aile şirketinin dağılıma nedenleri incelendiğinde ortaya çıkan tablonun yüzde 43 kardeşler arası çatışma, yüzde 19'u aile içi çatışma, yüzde 19'u miras kavgası, yüzde 14'ü kardeş-kuzen-yeğen kavgası ve yüzde 5'i de aileler arası kavgaya şeklinde olduğu görülüyor.

KUZAY YILDIZI PROJESİ

TAİDER'in Kuzey Yıldızı Projesi, kurumsal sürdürülebilirlik için dört bileşeni barındırıyor. Kuzey Yıldızı Etki Değerlendirme Testi, Kuzey Yıldızı Aile Şirketlerinde Sürdürülebilirlik Ödülü, Değerlendiriciler ve Sürdürülebilirlik Çalışma Grupları. Aile işletmeleri başta olmak üzere tüm şirketlere kendilerini ölçümleyebilme imkânı veren söz konusu test, çalışanlar, toplum, çevre ve gelecek nesiller için yaratılan etkiyi puanlıyor ve geri besleme raporu sunuyor. Ödüle sadece "aile şirketi" tanımlamasına uyan işletmeler, TAİDER'e üyelik şartı aranmaksızın başvurabilecek. Güçlü bir değerlendirme ve geri bildirim sürecine sahip olan ödüllerin amacı ise aile işletmelerini teşvik ederek faydanın yayılmasına ve toplumsal öğrenmeye de destek olmak.

Uçakta yerli halıyı en zor personel kabullendi

İSTANBUL Ticaret Üniversitesi Kurucu Mütevelli Heyeti Üyesi, Teknopark İstanbul kurucu üyesi görevinde bulunan Hidromode Yönetim Kurulu Başkanı **Hasan Büyükdede**, teknolojiye dönük iş yapan bir grup işadamı arkadaşıyla biraraya geldiğinde şu saptama ortaya çıktı:

- İstanbul ve çevresinde 150 milyon metrekare sanayi alanı, 2 milyon endüstri personeli, 80 bini aşkın sanayi işletmesi, 54 tersane ve liman, 50'yi aşkın üniversite ve teknopark, yüzlerce Ar-Ge Merkezi, THY Bakım Merkezi var. Ancak, bu bölgede savunma, havacılık ve uzay sanayine ilişkin odaklanma eksikliği söz konusudur.

Derken bu grup, Savunma Sanayii Müsteşarlığı, Türkiye İhracatçılar Meclisi, **İstanbul Sanayi Odası**, İstanbul Ticaret Odası, bazı üniversiteler ve Teknopark İstanbul'un desteğiyle demek kurdu:

- SAHA İstanbul (Savunma, Havacılık ve Uzay Kümelmesi Derneği).

Hasan Büyükdede başkanlığındaki yönetim kurulu şu isimlerden oluştu:

■ Mehmet Akif Özyurt, Halil Tokel, Cüneyd Fırat, Prof. Mertin Yerebakan, Aşhan Etyemez, Adil Nalbant, Hakan Altınay, Haluk Bayraktar.

Büyükdede, derneğin misyonunu şöyle özetledi: İstanbul, Tekirdağ, Kocaeli, Adapazarı ve Yalova'daki firmaları savunma, havacılık ve uzay sanayinin içine çekmeye çalışacağız.

Türkisch Technic'in Genel Müdür Danışmanlığını yürüten SAHA İstanbul Başkan Yardımcısı **Halil Tokel**, şu veriyi ortaya koydu:

- Türkisch Technic, yılda 600 uçak bakım yapıyor, 500 milyon dolarlık yedek parça alıyor. Bu yedek parçalar Türkiye'de üretilebilir mi?

THY'nin uçak koltaşı, galley başta olmak üzere ortadalarında bazı alanlarda üretme girişimini

anınımsattı:

- Ülkemizde halı ve tekstil sektörü dünyada ilk sıralarda ama uçak halısı ithal ediliyordu. Yerleştirilmesi için epey çaba harcadık. Sonunda sertifikalandırıp yerli halı kullanmaya başladık. İlk şikayet THY personeline geldi. Onların şikayetlerini ortadan kaldıracak iyileştirmeler yapıldı. Şimdi yerli halı kullanılıyor.

Türkisch Technic'e malzeme satabilen şirket sayısının 54 olduğunu kaydetti:

- Aslında SAHA İstanbul'un kapsadığı bölgede Türkisch Technic'e malzeme, parça verebilecek 200 firma var. 2023'e kadar bize malzeme, parça verebilecek, sertifikasına kavuşmuş firma sayısının 5 bine çıkmasını hedefliyoruz.

Türkiye'de fiyatı 10 milyon dolar olan uçak simülatörünün de geliştirilmesine değindi:

- Uçak tuvaleti ve başüstü dolabı üretimi de gerçekleştirdik. Ancak henüz sertifikaları yok.

Tekstil Makina ve Aksesuar Sanayicileri Derneği (TEMSAD) Başkanı da olan **Adil Nalbant** araya girdi:

- Sektörümüzde uçak koltaşı kemeri üreticiler var. 80 Euro/cent fiyatla ihaleye giriyorlar, Alman rakipleri hemen fiyatı 28 Euro/cent düzeyine çekiyor.

THY'nin yeme-içme hizmetlerini veren Turkish Do&Co. uçaklara Arçelik'in Telve, Arzum'un Okka Türk kahvesi makinelerini koymak için çaba harcıyor.

Ancak, dünya uçak üreticileri Boeing ve Airbus'ı ikna edip, sertifika alınması pek kolay olmuyor...

SAHA İstanbul'un gücünü sertifika engelinin aşmak için de kullanması gerekiyor...

Bayraktar İHA'dan atılan füze patlamasa bile hedefi vuruyor

SAHA İstanbul Yönetim Kurulu Üyesi, Bayraktar İnsansız Hava Aracı'nı (İHA) geliştirip üreten Baykar Makine'nin Genel Müdürü **Haluk Bayraktar**, yerli malzeme kullanımının önemine değindi:

- Biz ürettiğimiz İHA'larda Akxa'nın karbon elyafını kullanıyoruz.

Bayraktar İHA'nın performansına dikkat çekti:

- TSK, Suriye ve Kuzey Irak'ta İHA larımızı yüksek performansla

kullanıyor.

SAHA İstanbul yönetim kurulu üyesi **Bayraktar** a rica etti, bir görüntüyü izledik. **Bayraktar**,

mühimmiyet gördü İHA larının başarısını söz konusu görüntünün ortaya koyduğu vurguladı:

- İlk atışta füze doğrudan bir PKK'lına kassama düşüyor.

Patlamıyor ama bir teröristi bertaraf ediyor. İkinci füze tam isabetle pathyor, bölgedeki teröristleri bertaraf ediyor.

İHA'ya haberleşme terminali geliştiriyor

SAHA İstanbul Başkan Yardımcısı, Czech A.Ş. Genel Müdürü **Cüneyd Fırat**, şirketinin savunma, havacılık, uzay ve telekomünikasyon alanlarında özgün ürün ve çözümler ortaya koyduğunu belirtti:

- Bayraktar ve ANKA İnsansız Hava Araçlarına (İHA) haberleşme

terminalleri geliştirme çalışması yapıyoruz. Bu çalışmalara ABD'den fren komulduğuna tank oluyoruz.

Czech in Türksat 6A Uydusu konsorsiyumunda yer aldığını vurguladı:

- Türksat 6A Uydusu, 550 milyon liralık bütçeyle ülkemizin en büyük Ar-Ge projesi.

Türkiye'nin 'silahsız kuvvetleri' gibiyiz

SAHA İstanbul Yönetim Kurulu Üyesi ve Altınay Robot'un kurucusu **Hakan Altınay**, teknoloji geliştirip üreten şirketleri şöyle tanımladı:

- Türkiye'nin silahsız kuvvetleriyiz.

Ardından Ar-Ge Yasası'ndan yakındı:

- Yasamın başı ile sonu farklı. Sürekli uygulamaya mevzuat çıkıyor. Mevzuat çok kalıplaştı.

Sonra iç geçirdi: - Devlet sanayicisi

hırsız gibi görüyor, güvenmiyor.

Robot verdikleri ana sanayide karşılaştıkları sıkıntı ortaya koydu:

- Ana sanayi, yaptığı yatırımın KDÜ yükünü bize taşıyor. Ayrıca, Korelilerin düşük fiyat politikası iş almamızı zorlaştırıyor.

İlk yerli robotu üretip, sanayinin hizmetine sunan Altınay bu kadar dertliyse, ülkemizde teknoloji gelişmeye heveslenen sayısı artar mı?

SAHA 'yerli'nin önünü açacak

Savunma, Havacılık ve Uzay Kümelenmesi SAHA İstanbul, yerli üretimin önünü açacak. Başkan Büyükdede, İstanbul, Tekirdağ, Kocaeli, Adapazarı ve Yalova'daki firmaları buraya çekeceğiz" dedi

Savunma Sanayi Müsteşarlığı, Türkiye İhracatçılar Meclisi, İstanbul Sanayi Odası, İstanbul Ticaret Odası, bazı üniversiteler ve Teknopark İstanbul'un desteğiyle kurulan SAHA İstanbul'un (Savunma, Havacılık ve Uzay Kümelenmesi Derneği) yönetim kurulu ile bir araya geldik. Başkanlığını Hidromode Yönetim Kurulu Başkanı Hasan Büyükdede'nin yaptığı derneğin yönetiminde Mehmet Akif Özyurt, Halil Tokel, Cüneyd Fırat, Prof. Metin Yerebakan, Ayhan Etyemez, Adil Nalbant, Hakan Altınay, Haluk Bayraktar'la bulunuyor.

FİRMALARI ÇEKECEĞİZ

Teknolojiye dönük faaliyetleri olan işadamların bir araya gelmesinin altında yatan sebebi başkan Hasan Büyükdede şöyle anlatıyor: "İstanbul ve çevresinde 150 milyon metrekare sanayi alanı, 2 milyon endüstri personeli, 80 bini aşkın sanayi işletmesi, 54 tersane ve liman, 50'yi aşkın üniversite ve teknopark, yüzlerce Ar-Ge Merkezi, THY Bakım Merkezi var. Ancak, bu bölgeden savunma, havacılık ve uzay sanayiüne ilişkin odaklanma eksikliği söz konusu. İstanbul, Tekirdağ, Kocaeli, Adapazarı ve Yalova'daki firmaları savunma, havacılık ve uzay sanayiinin içine çekmeye çalışacağız."

UÇAKLARA YERLİ HALI

SAHA İstanbul'un hedefi

SAHA İstanbul Başkanı Hasan Büyükdede ve yönetimi Mehmet Akif Özyurt, Halil Tokel, Cüneyd Fırat, Prof. Metin Yerebakan, Ayhan Etyemez, Adil Nalbant, Hakan Altınay, Haluk Bayraktar'la bir araya geldik.

Seref OĞUZ
ÖNERİ-YORUM

yerli üretimi geliştirmek. Yönetim kurulunda yer alan Turkish Technic'in genel müdür danışmanı Halil Tokel, bu hedefi kendi şirketlerinden örnek vererek açıklıyor: "Turkish Technic, yılda 600 uçak bakımı yapıyor. 500 milyon dolarlık yedek parça alımı yapıyor. Bunları Türkiye'de üretmek mümkün değil mi? THY uçak koltuğu, galley başta olmak üzere ortaklarıyla bazı alanlarda üretme girdi. Uçakların halıları da ithal ediliyordu. Yerleştirilmesi için epey çaba harcadık. Sonunda sertifikalandırıp yerli halı kullanmaya başladık. İlk şikâyet THY personelin-den geldi. Onların şikâyetlerini ortadan kaldıracak ürün düzeltmeleri yapıldı. Şimdi yerli halı kullanılıyor. Turkish Technic'e malzeme stabilen şirket sayısı 54. Aslında

SAHA İstanbul'un kapsadığı bölgede şirkete parça verebilecek 200 firma var. 2023'e kadar bize malzeme verecek firma sayısının 5 bine çıkmasını hedefliyoruz."

SERTİFİKA ENGELİNİ AŞALIM

Tekstil Makina ve Aksesuar Sanayicileri Derneği Başkanı da olan Adil Nalbant ise sektörlerinde uçak koltuğu kemeri üreten firmaların ihalelerde Alman rakiplerinin fiyat rekabetine dayanamadığını belirterek, "Turkish Do&Co uçaklara Arçelik'in Telve, Arzum'un Okka adlı Türk kahvesi makinelerini koyduracaktı. Ama Boeing ve Airbus'ı ikna etmek kolay olmuyor. SAHA İstanbul'un gücünü buradaki sertifika engelini aşmak için de kullanması gerekiyor" diyor.

İHA'DA YERLİ ELYAF KULLANILIYOR

SAHA İstanbul Yönetim Kurulu Üyesi, Bayraktar İnsansız Hava Aracı'nı (İHA) geliştirip üreten Baykar Makine'nin Genel Müdürü Haluk Bayraktar da yerli malzeme kullandıklarının altını çiziyor: "Biz ürettiğimiz İHA'lar da Akasa'nın karbon elyafını kullanıyoruz." Bayraktar, TSK'nın Suriye ve Kuzey Irak'ta İHA'ları yüksek performansla kullandığını vurguluyor. SAHA İstanbul yönetim kurulu üyelerinin ricası üzerine mühimmat yükü İHA'larda ilgili bir görüntüyü izleten Bayraktar, "İk atışta füze doğrudan bir PKK'nın kafasına düşüyor. Patlamıyor, ancak bir teröristi bertaraf ediyor. İkinci füze tam isabetle patlıyor, o anda izlediği bölgedeki teröristleri bertaraf ediyor" sözleriyle insansız hava aracının başarısını anlatıyor. Teknopark İstanbul'da faaliyet gösteren Ctech A.Ş.'nin Genel Müdürü, SAHA İstanbul Başkan Yardımcısı Cüneyd Fırat ise Bayraktar ve ANKA İnsansız Hava Araçlarına (İHA) haberleşme terminaleri geliştirme çalışması yaptıklarını belirterek, "Bu çalışmalara ABD'den fren konulduğuna tanık oluyoruz" diyor. Fırat, Ctech'in Türksat 6A Uydusu konsorsiyumunda yer aldığını da vurguluyor.

'Türkiye'nin silahsız kuvvetlerimiz'

SAHA İstanbul Yönetim Kurulu Üyesi ve Altınay Robot Teknolojileri'nin kurucusu Hakan Altınay, teknoloji geliştirip üreten şirketleri şöyle tanımlıyor: "Biz, Türkiye'nin silahsız kuvvetlerimiziz." Ar-Ge Yasası'ndan yakın Altınay, "Yasanın başı ile sonu farklı. Sürekli uygulama mevzuatı çıkıyor. Mevzuat çok kalınlaşıyor. Devlet sanayicileri hırslı gibi görüyor, güvenmiyor" diyor. Robot verdikleri ana sanayinin yaptığı yatırımın KDY yükünü kendilerine taşıdığını anlatan Altınay, Güney Koreli rakiplerine dikkat çekerek şöyle diyor: "En düşük fiyatı vererek ülkemizdeki yatırımlarda robot yarışını kazanıyorlar. Son dönemlerde önemli bir otomotiv yatırımında böyle bir olayla karşılaştık."

ISO Türkiye İmalat Sanayi PMI şubatta 49.7'ye yükseldi

İstanbul Sanayi Odası (ISO) Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI), şubat ayında 49,7 olarak ölçüldü. ISO'dan yapılan açıklamaya göre, ISO Türkiye İmalat PMI şubat ayında 49,7'ye çıkarak geçen yılın ekim ayından bu yana en yüksek değerine ulaştı.

PMI anket verileri, Türk imalat sektöründe genel anlamda stabilizasyon sağlandığına işaret etti. PMI verilerini belirleyen alt endekslerden üretim endeksi Ocak 2016'dan bu yana en yüksek seviyeye ulaştı. İstihdam endeksi son 7 ayda 6'ncı kez yükseldi. Yeni siparişler endeksi nötr düzey 50'nin altında kalmasına rağmen son 4 ayın en yüksek düzeyine ulaştı. Girdi fiyatları enflasyonu geçen yılın ekim ayından beri gözlenen en düşük değerine gerilerken, yeni ihracat siparişleri hacmi son 7 ayda 5'inci kez olacak şekilde yükseldi. Tedarikçilerin teslim süreleri endeksinden de hafif bir olumlu katkı geldi. ISO İstanbul İmalat PMI, şubat ayında 48'e yükselerek geçen yılın ekim ayından bu yana en yüksek seviyede ölçüldü. Üretim, yeni siparişler ve istihdamdaki değişimleri yansıtan alt en-

deksler şubat ayında manşet endeks üzerinde etkili oldu.

Üç alt endeks de eşik değer 50'nin altında kaydedildi ancak önceki aya göre iyileşme gösterdi. Şubat ayında yeni ihracat siparişleri çok hafif düşüş gösterirken, İstanbul imalatçıları üzerindeki maliyet baskıları güçlü seyretmeyi sürdürdü.

Girdi fiyatları enflasyonu yüksek düzeyde kalmakla birlikte üst üste ikinci ay olacak şekilde yavaşlayarak Kasım 2016'dan beri gözlenen en düşük hızda kaydedildi. Açıklamada görüşlerine yer verilen IHS Markit Kıdemli Ekonomisti Trevor Balchin, "Şubat ayında 49,7'ye yükselen PMI, Türk imalat sektöründe genel anlamda stabilizasyona yakın olduğuna işaret etti. Üretimin yükselmesi ve istihdamın yeniden artmaya başlaması umut verici gelişmeler olarak kayda geçti. Son anket verileri aynı zamanda fiyat baskılarının genel olarak yüksek düzeyde kalmaya devam ettiğine ama enflasyonun önceki aylara kıyasla gerilediğine işaret etti." değerlendirmesinde bulundu. (İstanbul, aa)

Türkiye imalat sanayi PMI Şubat ayında 49,7'ye yükseldi

ANKARA (ANKA)- **İstanbul Sanayi Odası** (İSO) Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI) şubat ayında 49,7'ye yükseldi. İstanbul İmalat PMI da şubat ayında 48'e yükseldi.

İSO Türkiye ve İstanbul İmalat Sanayi PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) anketlerinin Şubat 2017 dönemi sonuçları açıklandı. Buna göre **İstanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat PMI şubat ayında 49,7'ye yükselerek geçen ekim ayından bu yana en yüksek değerine ulaştı. **İstanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat PMI anket verileri hakkında değerlendirmede bulunan IHS Markit Kıdemli Ekonomisti Trevor Balchin, şun-

ları söyledi:

"Şubat ayında 49,7'ye yükselen PMI, Türk imalat sektöründe genel anlamda stabilizasyona yakın olduğuna işaret etti. Üretimin yükselmesi ve istihdamın yeniden artmaya başlaması umut verici gelişmeler olarak kayda geçti. Son anket verileri aynı zamanda fiyat baskılarının genel olarak yüksek düzeyde kalmaya devam ettiğine, ama enflasyonun önceki aylara kıyasla gerilediğine işaret etti." **İSO** 'dan yapılan açıklamaya göre, İstanbul İmalat PMI, şubat ayında 48'e yükselerek geçen ekim ayından bu yana en yüksek seviyede ölçüldü.